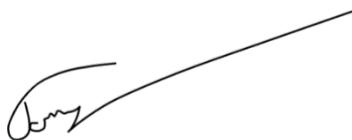

Vleermuizenonderzoek aan de Meirstraat 51 te Oud Gastel

T. Verdaas

Opdrachtgever: Dhr. T. Verdaas
Meirstraat 51
4751 AC Oud Gastel

Opsteller: Ecologisch adviesbureau Eceau
Ing. T.J.P. den Otter
Datum: 13 oktober 2021
Kenmerk: TVE-1A0210615

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van de Wet natuurbescherming. Desondanks accepteert Ecologisch adviesbureau Eceau op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke ondernemingen die de opdrachtgever naar aanleiding van onderhavig ecologisch onderzoek uitvoert.

Onderhavige rapportage of delen daarvan mogen niet zonder toestemming van zowel de opdrachtgever en Ecologisch adviesbureau Eceau gebruikt worden door derden of verspreid worden naar derden. Openbaarmaking, kopiëring en elke andere toepassing inbegrepen, het mag enkel gebruikt worden door de ontwikkelaar en de opdrachtgever voor wie het is ontwikkeld.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding en planlocatie	2
2.	Aanleiding, ingreep en doel.....	3
2.1.	Ingreep.....	3
2.2.	Doel en vraagstelling	3
3.	Methode.....	4
3.1.	Locatiebezoeken.....	4
3.2.	Steekproef	4
4.	Bevindingen.....	5
4.1.	Waarnemingen	5
4.2.	Functies en effecten	6
4.3.	Overige soorten	7
5.	Samenvatting.....	8
6.	Vervolgstappen.....	9
6.1.	Ontheffing	9
6.2.	Maatregelen bij de uitvoering.....	9
	Bronnen	10
	Bijlage 1: Verbodsbepalingen	11

1. Inleiding en planlocatie

In het noordoosten van Oud Gastel, aan de Meirstraat 51, is de onderzoekslocatie gesitueerd. Het onderzoeksgebied betreft een woning met bijbehorende bedrijfsbebouwing. De bebouwing is allen opgetrokken uit gemetselde muren. De woning beschikt over een pannendak en de bedrijfsbebouwing is afgewerkt met een dak van golfplaten. De overige terreininrichting bestaat hoofdzakelijk uit gras, verharding en siertuin. Zie tevens de bijbehorende ecologische quickscan “Rapportage quickscan Wet natuurbescherming Meirstraat 51 te Oud Gastel” (van der Meer, 2021) voor een uitgebreide locatiebeschrijving. In figuur 1 is de ligging van de locatie weergegeven.

Figuur 1 Schematische weergave van de huidige situatie, de rode arcering weergeeft de planlocatie bij benadering (kaart: PDOK)

2. Aanleiding, ingreep en doel

Bij (grote) ruimtelijke ontwikkelingen waarbij het redelijkerwijs aan te nemen is dat beschermde soorten potentieel voorkomen is men verplicht aan te tonen dat de beoogde ontwikkeling niet in strijd is met de Wet natuurbescherming. Op basis van het voorgaande ecologische onderzoek kon niet uitgesloten worden dat vaste rust- en/of verblijfslocaties van vleermuizen aanwezig zijn in de bebouwing binnen het plangebied. Derhalve is een nader soortonderzoek naar de functionaliteit van het plangebied voor vleermuizen uitgevoerd. Het onderzoek was gericht op zomer-, kraam-, paar- en solitaire winterverblijven van de gebouwbewonende soorten die in de omgeving voorkomen, namelijk: ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis, meervleermuis en laatvlieger. Voortvloeiend uit het aanvullende soortonderzoek is onderhavige rapportage opgesteld. Het rapport kan voor de initiatiefnemer als bewijsstuk dienen dat het geadviseerde onderzoek naar vleermuizen is verricht ten behoeve van de Wet natuurbescherming.

2.1. Ingreep

De initiatiefnemer is voornemens de bestaande bedrijfsbebouwing te saneren ten behoeve van een nieuwe woning. Er kan worden gesteld dat de volgende werkzaamheden uitgevoerd zullen worden ten behoeve van de ontwikkeling:

- sloop- en bouwwerkzaamheden
- verwijderen (kruidige) vegetatie
- verwijderen bestrating en overige terreininrichting
- bouwrijp maken delen van het terrein
- herinrichting, bestrating en overige revitalisatiewerkzaamheden aan het terrein

In het kader van de te verrichten werkzaamheden komen overige zaken en effecten tevens aan de orde, waaronder:

- transport puin, groenafval en bestrating
- transport nieuwe materialen
- plaatsen bouwverlichting
- eventueel plaatsen bouwkeet
- akoestische, trillings- en optische verstoring van de directe omgeving

2.2. Doel en vraagstelling

Als gevolg van de ingreep worden alle eventueel aanwezige functies voor vleermuizen binnen de grenzen van het plangebied verstoord dan wel vernietigd. Vleermuizen die gebruik maken van het leefgebied nabij de planlocatie zullen (tijdelijk) negatieve effecten ervaren. In het kader van de beoogde ontwikkeling zullen middels het onderzoek onderstaande vragen beantwoord worden:

- Komen vleermuizen voor in het ontwikkelgebied en in de directe omgeving?
- Voorziet het ontwikkelgebied in vaste rust- en/of verblijfslocaties van vleermuizen of andere essentiële functies voor de aanwezige vleermuizen?
- Leidt de ingreep tot aantasting van de eventueel aanwezige functies en tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming?

3. Methode

Middels voorliggend nader soortonderzoek is de betekenis van het plangebied voor vleermuizen in kaart gebracht. Onderhavig onderzoek was hoofdzakelijk, maar niet uitsluitend, gericht op gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, meervleermuis en laatvlieger. Het onderzoek is opgesteld naar de richtlijnen van de meest recente versie van het Vleermuisprotocol (2021). Het vleermuisprotocol is een soortgroepspecifiek document welke opgesteld is door diverse ecologische deskundigen met betrekking tot vleermuizen. Onderzoeken die naar de richtlijnen van dit protocol uitgevoerd worden, volstaan bij ontheffingsaanvragen en juridische procedures. Het veldonderzoek is uitgevoerd in de periode juni t/m september 2021 en is verdeeld over vijf onderzoeksrondes.

3.1. Locatiebezoeken

Tijdens de veldbezoeken is op grond van geluid en zicht geïnventariseerd, waarbij een Magenta Bat 5 heterodyne batdetector in combinatie met koptelefoon is gebruikt. Naast het geluid werd gelet op het gedrag om de determinatie te bevestigen en indien mogelijk de functie van de omgeving direct vast te stellen. Daarnaast kon een opname gemaakt worden met een extern opnameapparaat om eventuele twijfelachtige determinaties later met behulp van naslagwerken en geluidsfragmenten te analyseren. Gedurende het onderzoek is onder andere gelet op foeragerende en communicerende vleermuizen alsmede op bouncegedrag en in-/uitvliegende dieren.

Alle veldbezoeken werden postend en lopend uitgevoerd, zodat het gehele plangebied geïnventariseerd kon worden. Om dit verder te bevorderen werden voorafgaand aan ieder veldbezoek strategische postlocaties bepaald. Bij het bepalen van de postlocatie zijn (indien beschikbaar) gegevens uit voorgaande bezoeken meegenomen, daarnaast is bij de afweging gelet op nabijgelegen foerageergebieden en verstoringfactoren zoals lichtuitstraling.

In tabel 1 zijn de veldbezoeken en weersomstandigheden weergegeven.

Tabel 1 Data, tijden en omstandigheden ten tijde van de veldbezoeken.

Datum/tijd	Beschrijving	Temp	Wind	Wolken	Neerslag	Zon ↓/↑
24-06-2021 22:00-01:00	Kraam/Zomer Avond	15°C	2 Bft.	0/8	Droog	↓ 22:01
25-06-2021 02:00-05:30	Kraam/zomer Ochtend	11°C	0-1 Bft.	5/8	Droog	↑ 05:20
15-07-2021 21:45-01:00	Kraam/zomer Avond	19°C	2-3 Bft.	8/8	Droog	↓ 21:50
20-08-2021 20:45-00:30	Paar/winter Avond	18°C	1 Bft.	2/8	Droog	↓ 20:50
15-09-2021 19:45-23:00	Paar/winter Avond	17°C	1-2 Bft.	6/8	Droog	↓ 19:52

Voor de veldbezoeken is het vleermuisprotocol 2021 als richtlijn gehanteerd. Er is geen sprake geweest van bijzondere omstandigheden of andere redenen om af te wijken van het vleermuisprotocol. Alle onderzoeksrondes voldoen aan de voorgeschreven richtlijnen ten aanzien van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, meervleermuis en laatvlieger.

3.2. Steekproef

Het vleermuisonderzoek bestaat uit een aantal veldbezoeken verspreid over een periode. Deze veldbezoeken zijn slechts steekproeven van de werkelijke situatie. Derhalve is het mogelijk dat aantallen en functies die gedurende de veldbezoeken niet aangetroffen zijn, wel op een ander tijdstip waarneembaar waren. Echter is de kans hierop zo veel mogelijk beperkt door de opzet van dit onderzoek waarbij het vleermuisprotocol als basis dient en eventuele afwijkingen nader ecologisch onderbouwd zijn. Verwacht mag worden dat de bevindingen van onderhavig onderzoek een deugdelijk en integer beeld geven van de functie van het ontwikkelgebied voor vleermuizen.

4. Bevindingen

4.1. Waarnemingen

De planlocatie is gelegen in de noordelijke rand van lintbebouwing in het noordoosten van het dorp Oud Gastel, waarvan de directe omgeving in westelijke richting gekenmerkt wordt door dichte bebouwing en infrastructuur, en de noordelijke en zuidelijke richting door open agrarisch gebied. De laatvlieger, ruige dwergvleermuis en gewone dwergvleermuis zijn soorten die veel aangetroffen worden in bebouwde gebieden. Een andere soort die verblijft in bebouwing, maar in mindere mate voorkomt is de gewone grootoorvleermuis. Deze soort heeft een voorkeur voor groene dorpsranden. Daarnaast verblijft ook de tweekleurige vleermuis in bebouwing, echter is de soort, behoudens in gebieden langs de kust, een zeldzame verschijning. Overige gebouwbezonende soorten zijn gebonden aan waterrijke gebieden, waaronder de meervleermuis, of hebben een beperkte dispersie waarvan het voorkomen niet bekend is in de omgeving van het onderzoeksgebied.

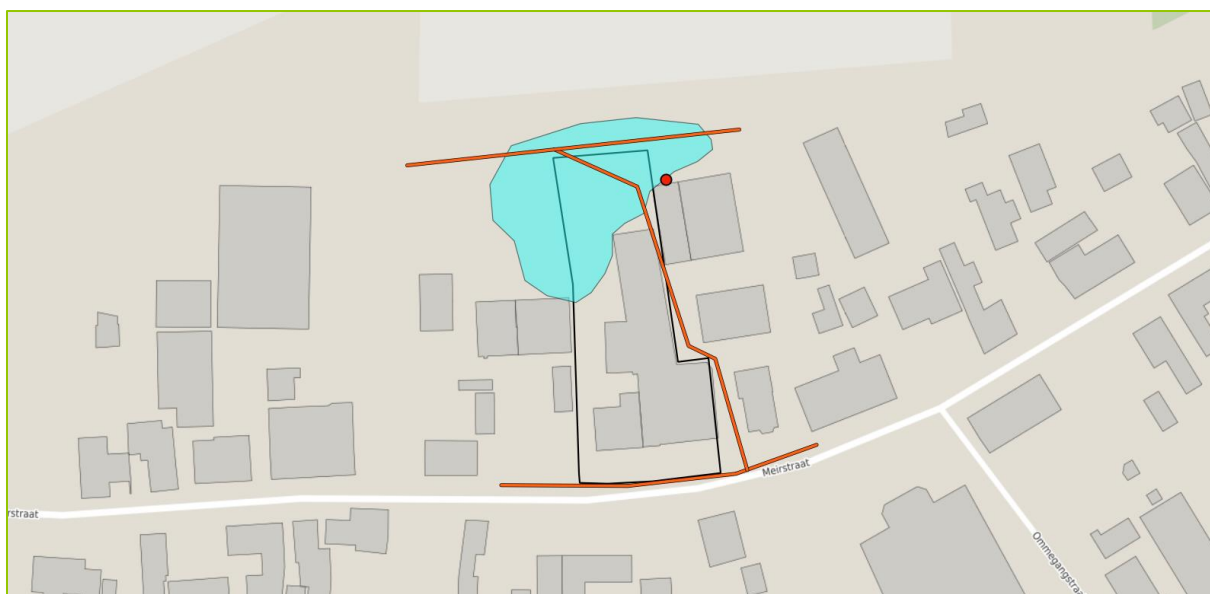
Tijdens alle veldbezoeken zijn gewone dwergvleermuizen waargenomen, aanvullend zijn op het avondbezoek van 24 juni een laatvlieger en op het avondbezoek van 20 augustus een meervleermuis waargenomen. Andere soorten, waaronder de ruige dwergvleermuis, zijn niet aangetroffen.

De waarneming van de laatvlieger betrof een enkel individu dat het plangebied door de Meirstraat passeerde, ca. anderhalf uur na zonsondergang op 24 juni. Van meervleermuizen is slechts eenmalig een vergelijkbare waarneming gedaan als de laatvlieger. Dit betrof tevens een eenmalig passerend individu door de Meirstraat om 21:37, ca. drie kwartier na zonsondergang. Tijdens geen van de overige veldbezoeken zijn laatvliegers of meervleermuizen waargenomen.

Voor de gewone dwergvleermuizen zijn minimaal acht verschillende individuen waargenomen per veldbezoek. De hoogste gelijktijdige activiteit is waargenomen in de avond van 20 augustus, waarbij vijf gewone dwergvleermuizen foerageerden. Het overgrote deel van de overige waarnemingen betroffen passerende individuen door de Meirstraat of langs de achterzijde door de tuin. In de achtertuin was tevens de hoogste activiteit van foeragerende vleermuizen, echter altijd slechts een deel van de veldbezoeken. Het kan worden aangemerkt als opportunistisch foerageergedrag.

Overige relevante activiteit, waaronder sociale roepen en paarroepen, zijn in minimale mate waargenomen. Enkel op 15 september is enkele keren een sociale roep gehoord van een gewone dwergvleermuis. De waarnemingen zijn echter verspreid en allen bij de erfgronden.

Gedurende geen van de veldbezoeken zijn binnen het plangebied in- of uitvliegende vleermuizen waargenomen, tevens zijn geen andere waarnemingen aangetroffen die mogelijk wijzen op een verblijf in de onderzochte bebouwing. Waarnemingen van bounce-gedrag, repeterende activiteit nabij een potentieel geschikte opening of zwermen is niet geconstateerd. Alle waarnemingen varieerden zeer in moment van het veldbezoek, en werden gedaan tussen vrijwel direct na zonsondergang tot vlak voor het einde van het bezoek. Voor het ochtendbezoek geldt het omgekeerde; van zeer vroeg tot vrij laat voor zonsopkomst. Het is dan ook aannemelijk dat verblijven op vrij korte afstand tot vrij ver van het plangebied aanwezig zijn, maar niet binnen het plangebied zelf. Bovendien zijn op drie van de vijf bezoeken in- of uitvliegende gewone dwergvleermuizen aangetroffen aan de achterzijde van de bebouwing ten oosten van het plangebied. Op 24 juni zijn vier individuen uitgevlogen, op 25 juni zijn er twee ingevlogen en op 15 juli is er eveneens een ingevlogen. Zie figuur 2 voor een interpretatie van de bevindingen.

Figuur 2 Interpretatie van de waarnemingen van vleermuizen. Het zwarte kader weergeeft het plangebied, verder is weergegeven:

- Rode lijnen: passeer-/vliegroute
- Blauw arcering: foerageeractiviteit
- Rode stippen: zomerverblijfplaats gewone dwergvleermuis

4.2. Functies en effecten

Op en rondom het plangebied zijn hoofdzakelijk gewone dwergvleermuizen waargenomen. Dit betrof hoofdzakelijk passerende individuen, diverse foeragerende individuen en zeer sporadische communicatieroeperen. Langdurig of intensief gebruik van het plangebied is niet aangetroffen. Essentieel foerageergebied kan derhalve uitgesloten worden.

De locatie werd hoofdzakelijk gepasseerd langs de straatzijde in het zuiden, of langs de noordzijde achter de achtertuin. Gezien de afwezigheid van alternatieve vliegroutes in de lintbebouwing, vormen de vliegroutes samen een essentiële verbinding tussen oost en west. Door de ontwikkeling zal de vliegroute echter niet onderbroken worden en blijven mogelijkheden om de planlocatie te passeren te allen tijde gedurende de ontwikkeling mogelijk.

Er is geen gedrag waargenomen dat het aannemelijk maakt dat een zomer-, kraam-, paar- of winterverblijf in de bebouwing van de planlocatie aanwezig is. Er zijn ten tijde van diverse veldbezoeken in- en uitvliegende gewone dwergvleermuizen waargenomen aan de achterzijde van de bebouwing direct ten oosten van het plangebied. Gezien de aantallen en het verspreide gebruik ervan, betreft het een aantal individuen die een gezamenlijk zomerverblijf in gebruik nemen. Aangezien de bebouwing waarin verblijven zijn aangetroffen, geen onderdeel uitmaakt van de voorgenomen ontwikkeling, kunnen directe effecten uitgesloten worden. Het is echter mogelijk dat het verblijf negatief aangetast wordt indien er geen rekening gehouden wordt met mogelijk strooilicht van (foutief) toegepaste bouwverlichting. Indien in dit kader maatregelen getroffen worden zijn negatieve effecten te voorkomen.

Van de overige waarnemingen is het aannemelijk dat, gezien de tijden waarop passerende gewone dwergvleermuizen, de meervleermuis en de laatvlieger waargenomen zijn, verblijven op zowel kort als grote afstand aanwezig zijn. Daarnaast zijn geen essentiële foerageergebieden of vliegroutes aanwezig binnen de grenzen van het plangebied.

4.3. Overige soorten

Naast de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis zijn geen andere vleermuissoorten aangetroffen. Daarnaast zijn hoofdzakelijk algemene vogelsoorten aangetroffen en één soort met jaarrond beschermde nesten, namelijk de steenuil. De algemene soorten betroffen overvliegende, foeragerende en zingende dieren, waaronder merel, houtduif, kokmeeuw en kauw. Voor een groot deel van de aangetroffen soorten is het plangebied in zijn geheel ongeschikt als broed- en/of nestlocatie. Tevens zijn geen nesten aangetroffen van algemene vogelsoorten. Voor de soorten met jaarrond beschermde nesten is de steenuil waargenomen. De steenuil is slechts eenmalig en kort waargenomen. De waarneming betrof een individu dat het gebouw aan de noordoostzijde op het buurperceel in gebruik nam als uitkijkpost en slechts enkele minuten aanwezig was. De steenuil toonde geen broedindicatief gedrag, noch enige binding met het plangebied of de belende percelen om te foerageren.

Jaarrond beschermde vogels, habitatrichtlijnsoorten en niet-vrijgestelde overige soorten zijn niet aangetroffen gedurende het onderzoek, met uitzondering van steenuil en vleermuizen. Tevens is de aanwezigheid van nesten van algemene vogels niet uitgesloten binnen het broedseizoen, indicatief medio maart t/m medio juli.

5. Samenvatting

In het kader van de voorgenomen ontwikkeling aan de Meirstraat 51 te Oud Gastel is een aanvullend vleermuizenonderzoek uitgevoerd; gericht op de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis. Er is geen sprake van aantasting van essentiële gebiedsfuncties of verblijfplaatsen van vleermuizen. De gunstige staat van instandhouding van de waargenomen en onderzochte vleermuissoorten zijn derhalve niet in het geding.

- Tijdens geen van de vijf onderzoeksrondes zijn binnen het projectgebied in- of uitvliegende vleermuizen aangetroffen. Daarnaast is geen bouncegedrag, zwermgedrag of ander gedrag waargenomen dat kan duiden op een mogelijke verblijfplaats. De aanwezigheid van zomer-, kraam-, paar- en winterverblijven van vleermuizen kan uitgesloten worden
- Binnen het plangebied is in beperkte mate foerageergedrag waargenomen. Gelet op de beperkte foerageerintensiteit, alsmede het ruime aanbod aan vergelijkbaar foerageergebied in de omgeving, vormt het plangebied geen essentieel foerageergebied
- Vaste vliegroutes zijn mogelijk aanwezig aan noordelijke en zuidelijke grenzen van het plangebied. Echter gelet op de alternatieve lijnvormige structuren in de directe omgeving, alsmede de aard van de ontwikkeling, zijn de optionele vliegroutes divers en voldoende aanwezig. Tevens blijven de huidige vliegroutes behouden en bruikbaar gedurende en na de uitvoering van de ontwikkeling. De vliegroutes zijn niet als essentieel aan te merken
- In de omgeving van het plangebied zijn vleermuisverblijven vastgesteld. Om verstoring, en in het verlengde daarvan overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, te voorkomen dienen maatregelen getroffen te worden

6. Vervolgstappen

Er zijn geen aanleidingen aangetroffen die het noodzakelijk maken dat er aanvullende stappen genomen moeten worden in het kader van de essentiële foerageergebieden, essentiële vliegroutes en/of verblijfplaatsen vleermuizen. Het is voldoende als er tijdens de uitvoering rekening wordt gehouden met passerende en (opportunistisch) foeragerende vleermuizen, alsmede de aanwezigheid van vleermuisverblijven in de omgeving. Daarnaast zijn eventuele aanbevelingen vanuit de voorgaande onderzoeken van toepassing. Hieronder zijn de maatregelen resulterend uit het vleermuisonderzoek weergegeven, zie 6.2.

6.1. Ontheffing

- Gezien het ontbreken van essentieel leefgebied en vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen binnen de invloedssfeer van de beoogde ontwikkeling is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming benodigd, mits enkele maatregelen getroffen worden. Er hoeven geen andere vervolgstappen in het kader van een ontheffing genomen te worden

6.2. Maatregelen bij de uitvoering

- Voor vleermuizen dient rekening gehouden te worden met mogelijk foeragerende of passerende individuen middels het juist toepassen van bouwverlichting óf door te werken buiten de schemerende en donkere dagdelen in de periode april t/m oktober. Dit geldt eveneens voor de aangetroffen verblijven op het perceel aan de oostzijde. Voorbeelden van juiste verlichting: amber-/roodkleurige verlichting, beperkte hoogte van lichtmasten en verlichting naar beneden gericht en convergeren. Voor de aangetroffen verblijven dient te allen tijde voorkomen te worden dat strooilicht op de achtergevel schijnt
- In verband met de potentie voor algemene vogelsoorten, zoals turkse tortel, merel en overige kleine zangvogels werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren, medio maart t/m medio juli. Indien de werkzaamheden opgestart en uitgevoerd worden binnen het broedseizoen dient de locatie ongeschikt gemaakt te worden alvorens de aanvang van het broedseizoen. Indien nodig kan ook binnen het broedseizoen gestart/gewerkt worden door de planlocatie vlak voorafgaand aan de werkzaamheden te laten controleren op de aanwezigheid van in gebruik zijnde nesten
- Alle aanwezige vegetatie of bodemmateriaal (puin, takken, stronken) gefaseerd verwijderen. Dit om dieren die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, zich te laten verplaatsen naar een schuilplaats buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden
- In het kader van de Algemene Zorgplicht dient voorzichtig gehandeld te worden met alle aanwezige flora en fauna

Bronnen

- BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, versie 1.0. Juli 2017, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis *Plecotus auritus*, versie 1.0. Juli 2017, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*, versie 1.0. Juli 2017, Utrecht.
- Van der Meer (Y.), 2021. Rapportage quickscan Wet natuurbescherming Meirstraat 51 te Oud Gastel. 8 juni 2021. Rapportnummer 15685.002, versie D1
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging, 2021. Vleermuisprotocol 2021, 31 december 2020. www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdiervereniging.nl

Websites, geraadpleegd 2020

- bij12.nl
- wetten.overheid.nl
- www.ndff.nl
- www.netwerkgroenebureaus.nl
- www.rvo.nl
- www.sovon.nl
- www.telmee.nl
- www.waarneming.nl

Bijlage 1: Verbodsbepalingen

De verbodsbepalingen betreffende beschermde soorten Habitatrichtlijn, artikel 3.2.
Waaronder alle in Nederland voorkomende vleermuizen beschermd zijn:

- 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.